

Załącznik nr 1 do Uchwały nr 600/2023
Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej
w dniu 28 czerwca 2023 r.

Akademia Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

INSTYTUT PEDAGOGIKI SPECJALNEJ

PROGRAM KSZTAŁCENIA

**Edukacja integracyjna i włączająca - studia doskonalące –
edycja I**

STUDIA PODYPLOMOWE

I. CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU STUDIÓW PODYPLOMOWYCH

Nazwa studiów podyplomowych	EDUKACJA INTEGRACYJNA I WŁĄCZAJĄCA - studia doskonalące
Kierunek studiów	Pedagogika specjalna
Przyporządkowanie do obszaru/ obszarów kształcenia	Dziedzina nauk - nauki społeczne Dyscyplina – pedagogika
Jednostka prowadząca	<i>Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie</i>
Charakter kształcenia	<i>doskonalący</i> studia realizowane na podstawie umowy z Kijowskim Uniwersytetem Borysa Grinczenki
Forma studiów	<i>niestacjonarne/(zdalne - 1 semestr, na miejscu w Akademii - 2 semestr)</i>
Liczba semestrów/ liczba punktów ECTS/ liczba godzin	2 semestry/ 30 ECTS/ 180 godz. oraz 30 godzin praktyk asystenckich
Czas trwania pierwszej edycji studiów (od pierwszego do ostatniego dnia miesiąca)	01.10.2023 r. – 30.09.2024 r.
Ogólne cele kształcenia, uzyskiwane kwalifikacje, podstawy prawne kwalifikacji oraz możliwości zatrudnienia absolwentów studiów	Cel kształcenia przygotowanie do wspomagania nauczycieli w realizacji zadań z zakresu edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE) w warunkach kształcenia integracyjnego i ogólnodostępnego Możliwości zatrudnienia absolwentów studiów: na stanowisku pomocy nauczyciela lub asystenta dziecka (zwłaszcza cudzoziemca) w przedszkolu/szkole integracyjnej i ogólnodostępnej
Sylwetka absolwenta	Absolwent studiów podyplomowych Edukacja integracyjna i włączająca prezentuje postawy humanistyczne: otwartości i dialogu, szacunku dla innych, wrażliwości na potrzeby człowieka – szczególnie z niepełnosprawnością i wymagającego pomocy. Absolwent posiada umiejętności posługiwania się interdyscyplinarną wiedzą dotyczącą prawidłowości rozwojowych dzieci i młodzieży oraz odchyleń organicznych, psychicznych i społecznych.

	<p>Posiada podstawową wiedzę o możliwościach edukacyjnych, metodach oddziaływania rewalidacyjnego, rehabilitacyjnego i resocjalizacyjnego. Posiada umiejętności praktyczne w zakresie wspierania ucznia o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych, w szczególności: pomocy w rozpoznawaniu specjalnych potrzeb edukacyjnych, konstruowaniu i realizacji indywidualnych programów edukacyjnych oraz integrowania grupy. Absolwent jest przygotowany do współorganizacji kształcenia integracyjnego/włączającego. Posiada umiejętności współorganizowania kształcenia specjalnego ucznia z niepełnosprawnością w edukacji integracyjnej i włączającej oraz wspomagania działań zespołu nauczycieli i specjalistów w zakresie diagnozowania i opracowywania indywidualnych programów edukacyjnych.</p> <p>Absolwent studiów będzie współorganizował i wspomagał nauczyciela w koordynacji procesu kształcenia specjalnego ucznia z niepełnosprawnością w placówce ogólnodostępnej i integracyjnej.</p>
Wymagania wstępne/ oczekiwane kompetencje kandydata	<p>Wymagania wstępne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dyplom ukończenia studiów ukończenia licencjackich i magisterskich na kierunku pedagogika lub pedagogika specjalna
Wymagane dokumenty	<ul style="list-style-type: none"> • podanie o przyjęcie na studia podyplomowe wygenerowane z systemu IRK, • kserokopia dyplomu/ów (i oryginał/y do wglądu) ukończenia wyższych studiów pierwszego lub drugiego stopnia bądź jednolitych studiów magisterskich na kierunku pedagogika lub pedagogika specjalna • 1 zdjęcie, • wypełnione i podpisane Oświadczenie słuchacza studiów podyplomowych (wygenerowane z systemu IRK)
Przewidywana liczba słuchaczy/ limit miejsc	18
Symbol nazwy kierunku kształcenia	<i>Określić na podstawie agregatów kierunku kształcenia ISCED</i>

EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW PODYPLOMOWYCH DOSKONALĄCYCH

Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Absolwent studiów podyplomowych w zakresie:	
WIEDZY	
UK.1.W1.	Zna i rozumie psychologiczne uwarunkowania rozwoju dzieci i młodzieży: środowisko rozwoju – strukturę i konsekwencje, czynniki zakłócające proces rozwoju, konsekwencje niepunktualności wydarzeń życiowych, mechanizm adaptacji i trudności przystosowawczych, zaburzenia i opóźnienia rozwojowe, wyzwania rozwojowe, koncepcje jakości życia i dobrostanu.
UK.1.W2.	Zna i rozumie psychologiczne uwarunkowania kształcenia dzieci i młodzieży: proces uczenia się w kontekście specjalnych potrzeb edukacyjnych, uwarunkowania i konsekwencje motywacji do uczenia się i osiągnięć, powodzenia i niepowodzenia szkolne – przyczyny i skutki; sytuację szkolną ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; zagadnienie pomocy psychologicznej dla ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
UK.1.W3.	Zna i rozumie zagadnienia niepełnosprawności i rehabilitacji, niepełnosprawności w kontekście zdrowia, niepełnosprawności z perspektywy rozwojowej, potrzeb dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami i chorobami przewlekłymi, psychologicznych konsekwencji niepełnosprawności fizycznej i intelektualnej oraz choroby przewlekłej, problemów życiowych i możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami oraz z chorobami przewlekłymi; istotę i psychospołeczne konsekwencje widocznej i niewidocznej niepełnosprawności lub choroby przewlekłej; psychologiczne mechanizmy postrzegania własnej niepełnosprawności i choroby przewlekłej; zagadnienie niepełnosprawności i choroby przewlekłej w kontekście obrazu siebie i społecznego postrzegania dzieci i młodzieży; procesy stereotypizacji, stygmatyzacji i automarginalizacji; tradycyjne i współczesne podejścia w rehabilitacji osób z niepełnosprawnością i chorobą przewlekłą
UK.1.W4.	Zna i rozumie podstawowe problemy pedagogiki specjalnej jako nauki interdyscyplinarnej: pojęcia, cele, zadania, zasady i zakres, historyczny kontekst opieki i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością i niedostosowanych społecznie w ujęciu historycznym; współczesne tendencje w pedagogice specjalnej; wspólne i swoiste problemy osób z różnymi niepełnosprawnościami (od mikrodeficytów centralnego układu nerwowego po całościowe zaburzenia w rozwoju), niedostosowaniem społecznym lub uzdolnieniami; skalę i dynamikę zjawiska niepełnosprawności na świecie; systemy kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na świecie; zasady wyrównywania szans edukacyjnych; system kształcenia pedagogów specjalnych w Polsce.
UK.1.W5.	Zna i rozumie zakresy pedagogiki specjalnej: surdopedagogikę, tyflopedagogikę, edukację i rehabilitację osób z niepełnosprawnością intelektualną, pedagogikę resocjalizacyjną, pedagogikę korekcyjną (terapię pedagogiczną), pedagogikę leczniczo-terapeutyczną.
UK.2.W1.	Zna i rozumie dydaktykę specjalną jako naukę teoretyczną i empiryczną.
UK.2.W2.	Zna i rozumie koncepcje i systemy dydaktyczne kształcenia specjalnego.
UK.2.W3.	Zna i rozumie organizację procesu kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: zasady, metody, proces kształcenia w aspekcie trudności związanych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi uczniów z różnymi zaburzeniami w rozwoju, zasady ewaluacji i efektywność podejmowanych działań edukacyjnych.
UK.2.W4.	Zna i rozumie specyfikę pracy opiekuńczo-wychowawczej, rehabilitacyjnej, resocjalizacyjnej i socjoterapeutycznej: zasady, metody i formy opieki oraz wychowania; zasady działalności placówek rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych i

	socjoterapeutycznych z uwzględnieniem problemów związanych z ich funkcjonowaniem; systemy kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w Polsce i na świecie.
UK.2.W5.	Zna i rozumie regulacje prawne w zakresie kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i orzecznictwo, zasady organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
UK.2.W6.	Zna i rozumie sytuację rodziny dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: koncepcje adaptacji rodziny w kontekście niepełnosprawności lub choroby przewlekłej dziecka, problemy adaptacji, wsparcie społeczne; uwarunkowania specyfiki pracy z rodziną dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, założenia i metody wspierania rodziny tego dziecka w całym cyklu jego życia; zagadnienia relacji między rodziną dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi a specjalistami.
UK.3.W1.	Zna i rozumie pojęcia edukacji włączającej, integracyjnej i ogólnodostępnej; specjalne potrzeby edukacyjne.
UK.3.W2.	Zna i rozumie podstawy i konsekwencje procesu wykluczania; zagadnienie grup defaworyzowanych; zagrożenia wykluczeniem.
UK.3.W3.	Zna i rozumie postawy społeczne – stereotypy, stygmaty, piętna; strategie przeciwdziałania postawom dyskryminacyjnym.
UK.3.W4.	Zna i rozumie teoretyczne podstawy edukacji włączającej; genezę edukacji włączającej w Polsce i na świecie; rozwój edukacji włączającej w międzynarodowym ujęciu porównawczym; społeczny, psychologiczny i prawny wymiar edukacji włączającej.
UK.3.W5.	Zna i rozumie koncepcję wspólnych i swoistych potrzeb uczniów i jej konsekwencje dla procesu edukacji.
UK.3.W6.	Zna i rozumie międzynarodowe i polskie regulacje prawne związane z problematyką inkluzji społecznej, w tym edukacyjnej; system edukacji włączającej w Polsce; typy szkół i ich charakterystykę.
UK.3.W7.	Zna i rozumie zasady kształcenia kadr w zakresie edukacji włączającej; obszary kompetencji nauczycieli w edukacji włączającej; system wsparcia i doskonalenia zawodowego nauczycieli.
UK.4.W1.	Zna i rozumie podstawy, cele, założenia, obszary i cechy diagnozy.
UK.4.W2.	Zna i rozumie procedury badań diagnostycznych i eksperymentalnych w pedagogice specjalnej – analizy jakościowe i ilościowe.
UK.4.W3.	Zna i rozumie zasady orzekania o potrzebach kształcenia specjalnego w Polsce.
UK.4.W4.	Zna i rozumie ocenę skuteczności stosowanych metod wychowania, nauczania specjalnego, rehabilitacji i resocjalizacji oraz socjoterapii.
UK.4.W5.	Zna i rozumie rolę i miejsce diagnostyki opiekuńczo-wychowawczej, rehabilitacyjnej, resocjalizacyjnej i socjoterapeutycznej w pracy różnych instytucji.
UK.4.W6.	Zna i rozumie pojęcie i proces diagnozowania specjalnych potrzeb edukacyjnych; założenia różnicowej i funkcjonalnej diagnozy; kryteria diagnostyczne (ICD, DSM, ICF); wybrane narzędzia diagnozy potrzeb edukacyjnych.
UK.5.W1.	Zna i rozumie istotę i zalety nauczania otwartego w edukacji włączającej; specyfikę pracy w grupie zróżnicowanej, zasady projektowania przestrzeni klasy szkolnej; style poznawcze i strategie uczenia się oraz style nauczania w kontekście grupy heterogenicznej.
UK.5.W2.	Zna i rozumie metodykę wdrażania nauczania otwartego.
UK.5.W3.	Zna i rozumie pojęcie i zasady uniwersalnego projektowania zajęć.
UK.5.W4.	Zna i rozumie metody nauczania (konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania i ich adaptacja do zróżnicowanych potrzeb uczniów, metody aktywizujące, metoda projektów, praca badawcza ucznia), alternatywne sposoby

	uczenia się i elastycznego nauczania;
UK.5.W5.	Zna i rozumie formy organizacyjne pracy na lekcji (praca zbiorowa, grupowa, indywidualna, tutoring uczniowski w klasach włączających); modele nauczania w małych grupach w klasach włączających.
UK.5.W6.	Zna i rozumie modele współpracy nauczycieli i specjalistów oraz ich konsekwencje dla organizacji zajęć edukacyjnych.
UK.5.W7.	Zna i rozumie rolę nowych technologii w dostosowaniu nauczania do potrzeb uczniów.
UK.5.W8.	Ma wiedzę z zakresu funkcjonowania ucznia, w tym ucznia o specyficznych potrzebach edukacyjnych oraz uczniów szczególnie uzdolnionych w szkole i zespole klasowym.
UK.5.W9.	Ma wiedzę z zakresu projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej z uczniami z trudnościami w uczeniu się.
UK.5.W.10.	Zna i rozumie diagnozę wstępną uczniów z trudnościami w uczeniu się; sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; potrzebę i metody strukturyzacji wiedzy; konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności.
UK.6.W1.	Zna i rozumie założenia i zasady konstruowania programów kształtujących kompetencje społeczno-emocjonalnych dla uczniów z niepełnosprawnościami; zasady i metody ewaluacji programów.
UK.6.W2.	Zna i rozumie założenia i zasady konstruowania indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych; zasady i metody ewaluacji programów.
UK.6.W3.	Zna i rozumie przesłanki teoretyczne programów profilaktycznych uzależnień.
UK.6.W4.	Zna i rozumie metodykę wykorzystywania konstruowanych programów wychowawczych, ich założenia teoretyczne oraz klasyfikacje programów kształtowania postaw wobec uczniów z niepełnosprawnością i relacji w grupach integracyjnych.
UK.6.W5.	Zna i rozumie problematykę uzależnienia i zagrożenia uzależnieniem.
UK.7.W1.	Zna i rozumie specyfikę przedszkola, szkoły lub placówki oświatowej, w której jest realizowana praktyka, w szczególności działania edukacyjne, terapeutyczne i opiekuńczo-wychowawcze, organizację pracy, zakresy zadań pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz rodzaj prowadzonej dokumentacji.
UK.7.W2.	Zna i rozumie specyfikę edukacji włączającej dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
UK.7.W3.	Zna i rozumie zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią.
UMIEJĘTNOŚCI	
UK.1.U1.	Potrafi analizować zjawiska, zależności, związki i problemy zachodzące w obszarze procesu nauczania-uczenia się dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, odwołując się do wiedzy psychologicznej.
UK.1.U2.	Potrafi omówić psychologiczny kontekst procesu wychowania dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
UK.1.U3.	Potrafi identyfikować zewnętrzne i wewnętrzne zasoby kluczowe w rozwijaniu potencjału dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą.
UK.1.U4.	Potrafi identyfikować i interpretować złożone zjawiska i systemy wsparcia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ukazując ich powiązania z różnymi zakresami pedagogiki specjalnej i dziedzinami nauk społecznych, humanistycznych, medycznych i nauk o zdrowiu.
UK.2.U1.	Potrafi projektować zajęcia edukacyjne, generować niestandardowe rozwiązania konkretnych problemów z zakresu dydaktyki specjalnej.
UK.2.U2.	Potrafi indywidualizować zadania, dostosowywać metody i treści do potrzeb uczniów, zwiększać umiejętności poznawcze, kompetencje społeczne i integrację rówieśniczą.
UK.2.U3.	Potrafi dokonać krytycznej analizy systemów wsparcia dzieci i uczniów ze

	specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wykorzystując wybrane aktualne ujęcia koncepcyjne.
UK.2.U4.	Potrafi poddać analizie zachowania, procesy i zjawiska dotyczące psychospołecznych potrzeb członków rodzin dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
UK.2.U5.	Potrafi wyjaśnić i określić czynniki moderujące zróżnicowanie rodzin z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zależności od rodzaju zaburzenia u dziecka i stylu radzenia sobie rodziców i opiekunów.
UK.2.U6.	Potrafi rozpoznać i zinterpretować potrzeby rodziny z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w odniesieniu do konkretnych problemów rodziny.
UK.3.U1.	Potrafi identyfikować obszary wykluczenia społecznego oraz wskazywać ich przyczyny i symptomy w powiązaniu z różnymi zakresami pedagogiki specjalnej i dziedziną nauk społecznych.
UK.3.U2.	Potrafi wyjaśnić proces wykluczenia społecznego oraz wskazać jego konsekwencje, wykorzystując aktualną wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej w powiązaniu z dziedzinami nauk społecznych i humanistycznych.
UK.3.U3.	Potrafi określić efektywności modelu edukacji włączającej.
UK.3.U4.	Potrafi analizować proces kształcenia kadr w zakresie edukacji włączającej.
UK.4.U1.	Potrafi analizować dokumenty i wytwory ucznia pod kątem określenia jego możliwości i specjalnych potrzeb edukacyjnych.
UK.4.U2.	Potrafi interpretować wyniki diagnozy pedagogicznej.
UK.4.U3.	Potrafi dokonać funkcjonalnej charakterystyki ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; określić potrzeby edukacyjne i uwarunkowania kształcenia uczniów: ze SPE, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z migracją jednego lub obojga rodziców lub opiekunów, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi, wyznaniowymi, oraz uczniów uzdolnionych;
UK.4.U4.	Potrafi przeprowadzić diagnozę edukacyjnych potrzeb ucznia i diagnozę relacji społecznych w grupie integracyjnej.
UK.5.U1.	Potrafi scharakteryzować zajęcia dla zróżnicowanych grup uczniów.
UK.5.U2.	Potrafi motywować ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; rozwijać jego ciekawość, aktywność i samodzielność, wspierać motywację do uczenia się.
UK.5.U3.	Potrafi opracować sposoby dostosowywania procesu kształcenia do potrzeb uczniów z trudnościami w uczeniu się.
UK.6.U1.	Potrafi scharakteryzować programy kształtujące kompetencje społeczno-emocjonalne dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami i stosować te programy w grupach przedszkolnych i klasach włączających; ocenić efektywność programów rozwijających kompetencje społeczno-emocjonalne dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami.
UK.6.U2.	Potrafi określić obszary i wskazania terapeutyczne dla ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
UK.6.U3.	Potrafi określić cele podejmowanych działań wychowawczych w szkole i klasie, konstruować programy wychowawcze oraz dokonywać ich ewaluacji.
UK.6.U4.	Potrafi rozpoznać przyczyny agresji i przemocy w szkole oraz podejmować działania profilaktyczne.
UK.6.U5.	Potrafi scharakteryzować programy kształtowania postaw wobec uczniów z niepełnosprawnościami i relacji rówieśniczych w grupach integracyjnych.
UK.7.U1.	Potrafi zaobserwować funkcjonowanie ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i nauczyciela w szkole.
UK.7.U2.	Potrafi dokonać analizy i interpretacji zaobserwowanych albo doświadczonych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych.
KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH	

UK.1.K1.	Jest gotów do korzystania z wiedzy z zakresu psychologii w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii psychologów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów.
UK.1.K2.	Jest gotów do prezentowania właściwej postawy wobec uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
UK.1.K3.	Jest gotów do przestrzegania zasad etyki w pracy z dziećmi i uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
UK.1.K4.	Jest gotów do ciągłego dokształcania zawodowego.
UK.2.K1.	Jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej związanej z działalnością dydaktyczną.
UK.2.K2.	Jest gotów do wykazywania cech refleksyjnego praktyka, świadomego znaczenia profesjonalizmu w pracy zawodowej.
UK.2.K3.	Jest gotów do samodoskonalenia.
UK.2.K4.	Jest gotów do stosowania prawa w organizowaniu kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
UK.2.K5.	Jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za własne przygotowanie do pracy z rodziną dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
UK.3.K1.	Jest gotów do poszerzania wiedzy w celu własnego rozwoju zawodowego.
UK.3.K2.	Jest gotów do świadomego podejmowania zobowiązań społecznych związanych z realizacją zadań zawodowych w pracy z uczeniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
UK.4.K1.	Jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje związane z organizacją procesu diagnostycznego.
UK.4.K2.	Jest gotów do postępowania zgodnego z zasadami etyki zawodowej w procesie rozpoznawania specjalnych potrzeb edukacyjnych i określania wskazań terapeutycznych.
UK.5.K1.	Jest gotów do podjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje w edukacji włączającej.
UK.5.K2.	Jest gotów do świadomego przestrzegania zasad etycznych w diagnozie i planowaniu organizacji procesu wspierania uczniów z trudnościami w uczeniu się.
UK.6.K1.	Jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje związane z organizacją procesu edukacyjno-terapeutycznego w szkole i klasie szkolnej.
UK.6.K2.	Jest gotów do postępowania zgodnego z zasadami etyki zawodowej w procesie rozpoznawania zachowań świadczących o wystąpieniu konfliktu lub stosowaniu przemocy i określania wskazań terapeutycznych.
UK.6.K3.	Jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za projektowanie i organizację procesu edukacyjno-terapeutycznego ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
UK.6.K4.	Jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje związane z organizacją procesu wychowawczo-profilaktycznego w szkole i klasie szkolnej.
UK.7.K1.	Jest gotów do skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych oraz z innymi nauczycielami, w celu poszerzania swojej wiedzy.

II. OPIS ZAJĘĆ DLA STUDIÓW PODYPLOMOWYCH DOSKONALĄCYCH

UK.1. Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

<i>Psychologia rozwoju dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi</i>	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
UK.1.W.1.	Słuchacz zna i rozumie psychologiczne uwarunkowania rozwoju dzieci i młodzieży: środowisko rozwoju – strukturę i konsekwencje, czynniki zakłócające proces rozwoju, konsekwencje niepunktualności wydarzeń życiowych, mechanizm adaptacji i trudności przystosowawczych, zaburzenia i opóźnienia rozwojowe, wyzwania rozwojowe, koncepcje jakości życia i dobrostanu.
UK.1.W.2.	Słuchacz zna i rozumie psychologiczne uwarunkowania kształcenia dzieci i młodzieży: proces uczenia się w kontekście specjalnych potrzeb edukacyjnych, uwarunkowania i konsekwencje motywacji do uczenia się i osiągnięć, powodzenia i niepowodzenia szkolne – przyczyny i skutki; sytuację szkolną ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; zagadnienie pomocy psychologicznej dla ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
UK.1.W.3.	Słuchacz zna i rozumie zagadnienia niepełnosprawności i rehabilitacji, niepełnosprawności w kontekście zdrowia, niepełnosprawności z perspektywy rozwojowej, potrzeb dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami i chorobami przewlekłymi, psychologicznych konsekwencji niepełnosprawności fizycznej i intelektualnej oraz choroby przewlekłej, problemów życiowych i możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami oraz z chorobami przewlekłymi; istotę i psychospołeczne konsekwencje widocznej i niewidocznej niepełnosprawności lub choroby przewlekłej; psychologiczne mechanizmy postrzegania własnej niepełnosprawności i choroby przewlekłej; zagadnienie niepełnosprawności i choroby przewlekłej w kontekście obrazu siebie i społecznego postrzegania dzieci i młodzieży; procesy stereotypizacji, stygmatyzacji i automarginalizacji; zewnętrzne i wewnętrzne zasoby w rozwijaniu potencjału dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą; tradycyjne i współczesne podejścia w rehabilitacji osób z niepełnosprawnością i chorobą przewlekłą.
Umiejętności	
UK.1.U1.	Słuchacz potrafi analizować zjawiska, zależności, związki i problemy zachodzące w obszarze procesu nauczania-uczenia się dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, odwołując się do wiedzy psychologicznej.
UK.1.U2.	Słuchacz potrafi omówić psychologiczny kontekst procesu wychowania dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
UK.1.U3.	Słuchacz potrafi identyfikować zewnętrzne i wewnętrzne zasoby kluczowe w rozwijaniu potencjału dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą.
Kompetencje społeczne	
UK.1.K1.	Słuchacz jest gotów do korzystania z wiedzy z zakresu psychologii w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii

	psychologów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów.
UK.1.K2.	Słuchacz jest gotów do prezentowania właściwej postawy wobec uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
TREŚCI PROGRAMOWE	
<ul style="list-style-type: none"> - Niepełnosprawność i rehabilitacja (pojęcie i klasyfikacje), niepełnosprawność a zdrowie. Niepełnosprawność z perspektywy rozwojowej. - Wyzwania rozwojowe, środowisko rozwoju – struktura i konsekwencje, czynniki zakłócające proces rozwoju, zaburzenia i opóźnienia rozwojowe, konsekwencje niepunktualności wydarzeń życiowych, mechanizm adaptacji i trudności przystosowawcze, koncepcje jakości życia i dobrostanu. - Niepełnosprawność i choroba przewlekła jako źródła specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży. Psychologiczne konsekwencje różnych rodzajów niepełnosprawności oraz choroby przewlekłej. Problemy życiowe i możliwości rozwojowe dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością oraz z chorobą przewlekłą. Psychologiczne mechanizmy postrzegania własnej niepełnosprawności i choroby. Niepełnosprawność i choroba przewlekła a obraz siebie i postrzeganie społeczne dzieci i młodzieży. Procesy stereotypizacja, stygmatyzacja i automarginalizacja. Psychospołeczna adaptacja do życia z niepełnosprawnością i chorobą przewlekłą – zmiany rozwojowe, istota i uwarunkowania satysfakcjonującej jakości życia. - Wspomaganie rozwoju i wsparcie psychologiczne dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi – cele, formy, skutki. - Psychologiczne aspekty kształcenia dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - Pozytywne aspekty rozwojowe w kontekście niepełnosprawności i choroby przewlekłej. Zasoby zewnętrzne i wewnętrzne w rozwijaniu potencjału dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą. 	

<i>Pedagogika specjalna</i>	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
UK.1.W.4.	Słuchacz zna i rozumie podstawowe problemy pedagogiki specjalnej jako nauki interdyscyplinarnej: pojęcia, cele, zadania, zasady i zakres, historyczny kontekst opieki i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością i niedostosowanych społecznie w ujęciu historycznym; współczesne tendencje w pedagogice specjalnej; wspólne i swoiste problemy osób z różnymi niepełnosprawnościami (od mikrodeficytów centralnego układu nerwowego po całościowe zaburzenia w rozwoju), niedostosowaniem społecznym lub uzdolnieniami; skalę i dynamikę zjawiska niepełnosprawności na świecie; zasady wyrównywania szans edukacyjnych; system kształcenia pedagogów specjalnych w Polsce.
UK.1.W.5.	Słuchacz zna i rozumie zakresy pedagogiki specjalnej: surdopedagogikę, tyflopädagogikę, edukację i rehabilitację osób z niepełnosprawnością intelektualną, pedagogikę resocjalizacyjną, pedagogikę korekcyjną (terapię pedagogiczną), pedagogikę leczniczo-terapeutyczną.
Umiejętności	
UK.1.U4.	Słuchacz potrafi identyfikować i interpretować złożone zjawiska i systemy wsparcia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ukazując ich powiązania z różnymi zakresami pedagogiki specjalnej i dziedzinami nauk społecznych, humanistycznych, medycznych i nauk o zdrowiu.
Kompetencje społeczne	
UK.1.K3.	Słuchacz jest gotów do przestrzegania zasad etyki w pracy z dziećmi i uczniami ze

	specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
UK.1.K4.	Słuchacz jest gotów do ciągłego dokształcania zawodowego.
TREŚCI PROGRAMOWE	
<ul style="list-style-type: none"> - Pojęcia, cele, zadania, zasady i zakres pedagogiki specjalnej. - Opieka i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością i niedostosowaniem społecznym w ujęciu historycznym. - Tradycyjne i współczesne tendencje w pedagogice specjalnej w zakresie rehabilitacji osób z niepełnosprawnością i chorobą przewlekłą. - Skala i dynamika zjawiska niepełnosprawności na świecie. - Zakresy pedagogiki specjalnej: surdopedagogika, tyflopädagogika, edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną, pedagogika resocjalizacyjna, pedagogika korekcyjna (terapię pedagogiczną), pedagogika leczniczo-terapeutyczna; - Wspólne i swoiste problemy osób z różnymi niepełnosprawnościami (od mikrodeficytów centralnego układu nerwowego po całościowe zaburzenia w rozwoju), niedostosowanie społeczne oraz uzdolnienia. - Podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia i godność osób z niepełnosprawnością we współczesnym społeczeństwie. - Postawy społeczne wobec osób z niepełnosprawnością, ich konsekwencje dla procesu rewalidacji oraz normalizacja warunków życia osób z niepełnosprawnością. - Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. - Kształcenie pedagogów specjalnych w Polsce. - Wybrane metody pedagogiki specjalnej – biblioterapia, czytelnictwo, wybrane metody pracy z osobami z niepełnosprawnością sprzężoną. 	

UK.2. Dydaktyka specjalna

<i>Teoretyczne podstawy dydaktyki specjalnej</i>	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
UK.2.W1.	Słuchacz zna i rozumie dydaktykę specjalną jako naukę teoretyczną i empiryczną.
UK.2.W2.	Słuchacz zna i rozumie koncepcje i systemy dydaktyczne kształcenia specjalnego.
UK.2.W3.	Słuchacz zna i rozumie organizację procesu kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: zasady, metody, proces kształcenia w aspekcie trudności związanych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi uczniów z różnymi zaburzeniami w rozwoju, zasady ewaluacji i efektywność podejmowanych działań edukacyjnych.
Umiejętności	
UK.2.U1.	Słuchacz potrafi projektować zajęcia edukacyjne, generować niestandardowe rozwiązania konkretnych problemów z zakresu dydaktyki specjalnej.
UK.2.U2.	Słuchacz potrafi indywidualizować zadania, dostosowywać metody i treści do potrzeb uczniów, zwiększać umiejętności poznawcze, kompetencje społeczne i integrację rówieśniczą.
Kompetencje społeczne	
UK.2.K1.	Słuchacz jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej związanej z działalnością dydaktyczną;
UK.2.K2.	Słuchacz jest gotów do wykazywania cech refleksyjnego praktyka, świadomego znaczenia profesjonalizmu w pracy zawodowej;

UK.2.K3.	Słuchacz jest gotów do samodoskonalenia.
TREŚCI PROGRAMOWE	
<ul style="list-style-type: none"> - Dydaktyka specjalna jako nauka teoretyczna i empiryczna. - Dydaktyka specjalna w kontekście porównawczym i interdyscyplinarnym. - Koncepcje i systemy dydaktyczne kształcenia specjalnego. - Wzorce edukacyjne w odniesieniu do grupy osób ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi, a dydaktyka specjalna. - Zasady, metody, proces kształcenia w aspekcie trudności związanych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi uczniów z różnymi zaburzeniami w rozwoju (niepełnosprawność ruchowa, intelektualna, słuchu, wzroku, całościowe zaburzenia w rozwoju, zaburzenia sprzężone, zaburzenia dynamiki procesów nerwowych, choroba przewlekła, niedostosowanie społeczne i inne). - Miejsce i rola dydaktyki specjalnej w szkolnictwie ogólnodostępnym. - Wybrane metody wspomagające proces kształcenia i wychowania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. 	

<i>Systemy wsparcia osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w Polsce i na świecie</i>	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
UK.2.W4.	Słuchacz zna i rozumie specyfikę pracy opiekuńczo-wychowawczej, rehabilitacyjnej, resocjalizacyjnej i socjoterapeutycznej: zasady, metody i formy opieki oraz wychowania; zasady działalności placówek rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych z uwzględnieniem problemów związanych z ich funkcjonowaniem; opieki zdrowotnej; systemy kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w Polsce i na świecie;
UK.2.W5.	Słuchacz zna i rozumie regulacje prawne w zakresie kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i orzecznictwo; zasady organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
Umiejętności	
UK.2.U3.	Słuchacz potrafi dokonać krytycznej analizy systemów wsparcia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wykorzystując wybrane aktualne ujęcia koncepcyjne.
Kompetencje społeczne	
UK.2.K4.	Słuchacz jest gotów do stosowania prawa w organizowaniu kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
TREŚCI PROGRAMOWE	
<ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie – pojęcie, cel, typy, rodzaje, systemy wsparcia. Wsparcie społeczne - ujęcie strukturalne i funkcjonalne. - Czynniki decydujące o skuteczności działań wspierających. - Model macierzy wsparcia - faza wejścia, faza procesu i faza wyjścia. Aspekt jednostkowy, lokalny i globalny. - Rodzaje wsparcia w rehabilitacji osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi niepełnosprawnością. Systemy wsparcia: rodzina, grupy samopomocowe i wolontariusze, system pomocy pozarządowej, formalny system pomocy, system edukacji i rehabilitacji, pomoc socjalna, system rentowy. - Działalność placówek rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych z uwzględnieniem problemów ich funkcjonowania. Zasady, metody, formy wychowania.. - Wspomaganie osób pracujących z uczniem ze SPE. 	

- Projektowanie przestrzeni informacyjnej i materialnej, zgodnie z potrzebami wynikającymi z ograniczeń intelektualnych, sensorycznych i ruchowych.
- Systemy kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w Polsce i na świecie;
- Stowarzyszenia i organizacje działające w Polsce i w innych krajach (narodowe oraz międzynarodowe) na rzecz wsparcia osób ze SPE.

Rodzina dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
UK.2.W6.	Słuchacz zna i rozumie sytuację rodziny dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: koncepcje adaptacji rodziny w kontekście niepełnosprawności lub choroby przewlekłej dziecka, problemy adaptacji, wsparcie społeczne; uwarunkowania specyfiki pracy z rodziną dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, założenia i metody wspierania rodziny tego dziecka w całym cyklu jego życia; zagadnienia relacji między rodziną dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi a specjalistami.
Umiejętności	
UK.2.U4.	Słuchacz potrafi poddać analizie zachowania, procesy i zjawiska dotyczące psychospołecznych potrzeb członków rodzin dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
UK.2.U5.	Słuchacz potrafi wyjaśnić i określić czynniki moderujące zróżnicowanie rodzin z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zależności od rodzaju zaburzenia u dziecka i stylu radzenia sobie rodziców i opiekunów.
UK.2.U6.	Słuchacz potrafi rozpoznać i zinterpretować potrzeby rodziny z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w odniesieniu do konkretnych problemów rodziny.
Kompetencje społeczne (Słuchacz jest gotów do)	
UK.2.K5.	Słuchacz jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za własne przygotowanie do pracy z rodziną dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
TREŚCI PROGRAMOWE	
<ul style="list-style-type: none"> - Koncepcje adaptacji rodziny w kontekście niepełnosprawności (choroby przewlekłej) dziecka. Problemy adaptacji rodziny do choroby lub niepełnosprawności dziecka. - Czynniki wpływające na funkcjonowanie rodziny dziecka z SPE (w poszczególnych okresach życia dziecka). - Uwarunkowania specyfiki pracy z rodziną dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym w poszczególnych okresach życia dziecka. - Wpływ rodzaju zaburzeń rozwoju dziecka na funkcjonowanie rodziny. - Zasady diagnozowania sytuacji rodzinnej dziecka z SPE. - Wsparcie społeczne rodziny dziecka ze SPE. Rodzaje i źródła wsparcia społecznego. Formalne i nieformalne systemy wsparcia społecznego rodziny dziecka ze SPE. - Założenia i metody wspierania rodziny dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym w całym cyklu jego życia. - Relacje między rodziną dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi a specjalistami. 	

UK.3. Teorie edukacji integracyjnej i włączającej

<i>Teorie wykluczenia społecznego</i>	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
UK.3.W1.	Słuchacz zna i rozumie pojęcia edukacji włączającej, integracyjnej i ogólnodostępnej, specjalne potrzeby edukacyjne.
UK.3.W2.	Słuchacz zna i rozumie podstawy i konsekwencje procesu wykluczania; zagadnienie grup defaworyzowanych; zagrożenia wykluczeniem.
UK.3.W3.	Słuchacz zna i rozumie postawy społeczne – stereotypy, stygmaty, piętna; strategie przeciwdziałania postawom dyskryminacyjnym.
Umiejętności	
UK.3.U1.	Słuchacz potrafi identyfikować obszary wykluczenia społecznego oraz wskazywać ich przyczyny i symptomy w powiązaniu z różnymi zakresami pedagogiki specjalnej i dziedziną nauk społecznych.
UK.3.U2.	Słuchacz potrafi wyjaśnić proces wykluczenia społecznego oraz wskazać jego konsekwencje, wykorzystując aktualną wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej w powiązaniu z dziedzinami nauk społecznych i humanistycznych.
Kompetencje społeczne	
UK.3.K1.	Słuchacz jest gotów do poszerzania wiedzy w celu własnego rozwoju zawodowego.
TREŚCI PROGRAMOWE	
<ul style="list-style-type: none"> - Zjawisko wykluczenia społecznego – definicje, podstawowe pojęcia. - Wybrane teorie wykluczenia społecznego. - Obszary i symptomy wykluczenia społecznego. - Podstawy procesu wykluczenia. - Grupy defaworyzowane – charakterystyka. - Przyczyny zagrożenia wykluczeniem społecznym. - Konsekwencje wykluczenia edukacyjnego i społecznego. - Polityka przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu w Polsce na świecie. 	

<i>Podstawy edukacji integracyjnej i włączającej</i>	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
UK.3.W4.	Słuchacz zna i rozumie teoretyczne podstawy edukacji włączającej; genezę edukacji włączającej w Polsce i na świecie; rozwój edukacji włączającej w międzynarodowym ujęciu porównawczym; społeczny, psychologiczny i prawny wymiar edukacji włączającej.
UK.3.W5.	Słuchacz zna i rozumie koncepcję wspólnych i swoistych potrzeb uczniów i jej konsekwencje dla procesu edukacji.
UK.3.W6.	Słuchacz zna i rozumie międzynarodowe i polskie regulacje prawne związane z problematyką inkluzji społecznej, w tym edukacyjnej; system edukacji włączającej w Polsce; typy szkół i ich charakterystykę.
Umiejętności	
UK.3.U3.	Słuchacz potrafi określić efektywności modelu edukacji włączającej.

Kompetencje społeczne	
UK.3.K1.	Słuchacz jest gotów do poszerzania wiedzy w celu własnego rozwoju zawodowego.
TREŚCI PROGRAMOWE	
<ul style="list-style-type: none"> - Edukacja włączająca, integracyjna i ogólnodostępna – wyjaśnienie pojęć i teoretycznych podstaw. - Wymiar postulatywny edukacji włączającej. - Kulturowe uwarunkowania procesu inkluzji. - Wymiar społeczny i psychologiczny edukacji włączającej. - Koncepcja wspólnych i swoistych potrzeb uczniów i jej konsekwencje dla procesu edukacji. - Geneza edukacji włączającej w Polsce i na świecie. - Rozwój edukacji włączającej w międzynarodowym ujęciu porównawczym. - Prawny wymiar edukacji włączającej. Międzynarodowe akty prawne związane z problematyką inkluzji społecznej w tym edukacyjnej. - System edukacji włączającej w Polsce. Typy szkół i ich charakterystyka. - Efektywność edukacji włączającej: sposoby rozumienia efektywności i uwarunkowania efektywności edukacji włączającej. Badania efektywności modelu edukacji włączającej. Metody i wyniki, w świetle badań empirycznych. 	

Kompetencje pedagoga specjalnego	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
UK.3.W7.	Słuchacz zna i rozumie zasady kształcenia kadr w zakresie edukacji włączającej; obszary kompetencji nauczycieli w edukacji włączającej; system wsparcia i doskonalenia zawodowego nauczycieli.
Umiejętności	
UK.3.U4.	Słuchacz potrafi analizować proces kształcenia kadr w zakresie edukacji włączającej.
Kompetencje społeczne	
UK.3.K1.	Słuchacz jest gotów do poszerzania wiedzy w celu własnego rozwoju zawodowego;
UK.3.K2.	Słuchacz jest gotów do świadomego podejmowania zobowiązań społecznych związanych z realizacją zadań zawodowych w pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
TREŚCI PROGRAMOWE	
<ul style="list-style-type: none"> - Kształcenie kadr w zakresie edukacji włączającej. - Kompetencje nauczycieli w świetle potrzeb ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych w edukacji włączającej – wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne - Cechy osobowości pedagoga specjalnego. - Rola i zadania pedagoga specjalnego w nauczaniu włączającym. - Samorozwój, samodoskonalenie, kształcenie ustawiczne nauczyciela. Plan rozwoju zawodowego. - Wsparcie i doskonalenie zawodowe nauczycieli - formy doskonalenia oraz placówki doskonalenia nauczycieli. 	

UK.4. Ocena specjalnych potrzeb edukacyjnych, planowanie, realizacja i monitorowanie wsparcia

<i>Diagnostyka w pedagogice specjalnej</i>	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
UK.4.W1.	Słuchacz zna i rozumie podstawy, cele, założenia, obszary i cechy diagnozy.
UK.4.W2.	Słuchacz zna i rozumie procedury badań diagnostycznych i eksperymentalnych w pedagogice specjalnej – analizy jakościowe i ilościowe.
UK.4.W3.	Słuchacz zna i rozumie zasady orzekania o potrzebach kształcenia specjalnego w Polsce.
UK.4.W4.	Słuchacz zna i rozumie ocenę skuteczności stosowanych metod wychowania, nauczania specjalnego, rehabilitacji i resocjalizacji oraz socjoterapii.
UK.4.W5.	Słuchacz zna i rozumie rolę i miejsce diagnostyki opiekuńczo-wychowawczej, rehabilitacyjnej, resocjalizacyjnej i socjoterapeutycznej w pracy różnych instytucji.
Umiejętności	
UK.4.U1.	Słuchacz potrafi analizować dokumenty i wytwory ucznia pod kątem określenia jego możliwości i specjalnych potrzeb edukacyjnych.
UK.4.U2.	Słuchacz potrafi interpretować wyniki diagnozy pedagogicznej.
Kompetencje społeczne	
UK.4.K1.	Słuchacz jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje związane z organizacją procesu diagnostycznego.
TREŚCI PROGRAMOWE	
<ul style="list-style-type: none"> - Podstawy diagnostyki w pedagogice specjalnej – analiza historyczna. - Cele, założenia i obszary diagnozy. - Cechy diagnozy w pedagogice specjalnej. - Procedury badań diagnostycznych i eksperymentalnych w pedagogice specjalnej – analizy jakościowe i ilościowe. - Rola i miejsce diagnostyki opiekuńczo-wychowawczej, rehabilitacyjnej, resocjalizacyjnej i socjoterapeutycznej w pracy różnych placówek i instytucji. - Orzecznictwo psychopedagogiczne a orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. - Modele podejmowanych działań przez zespoły specjalistów i modele działania diagnostów. - Modele diagnozowania w pedagogice (Ziemska, Kępiński, Obuchowska, Marcinkowska, modele diagnozy dydaktycznej, wychowawczej i środowiskowej, ujęcie strukturalno-dynamiczne, i in.) - Wyznaczniki metodyki diagnozy - Ocena skuteczności stosowanych metod wychowania, nauczania specjalnego, rehabilitacji - ewaluacja i efektywność w kształceniu specjalnym. - Uwarunkowania kontaktu diagnostycznego - Diagnoza pedagogiczna w polskim prawie oświatowym – zadania nauczycieli i specjalistów, zasady sporządzania opinii, zawartość wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia. - Postępowanie etyczne w procesie diagnozowania pedagogicznego. 	

Diagnoza specjalnych potrzeb edukacyjnych ucznia

Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
UK.4.W6.	Słuchacz zna i rozumie pojęcie i proces diagnozowania specjalnych potrzeb edukacyjnych; założenia różnicowej i funkcjonalnej diagnozy; kryteria diagnostyczne (ICD, DSM, ICF); wybrane narzędzia diagnozy potrzeb edukacyjnych.
Umiejętności	
UK.4.U3.	Słuchacz potrafi dokonać funkcjonalnej charakterystyki ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; określić potrzeby edukacyjne i uwarunkowania kształcenia uczniów: ze SPE, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z migracją jednego lub obojga rodziców lub opiekunów, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi, wyznaniowymi, oraz uczniów uzdolnionych.
UK.4.U4.	Słuchacz potrafi przeprowadzić diagnozę edukacyjnych potrzeb ucznia i diagnozę relacji społecznych w grupie integracyjnej.
Kompetencje społeczne	
UK.4.K2.	Słuchacz jest gotów do postępowania zgodnego z zasadami etyki zawodowej w procesie rozpoznawania specjalnych potrzeb edukacyjnych i określania wskazań terapeutycznych.
TREŚCI PROGRAMOWE	
<ul style="list-style-type: none">- Specjalne potrzeby edukacyjne – diagnoza, pojęcie.- Diagnoza rozwojowa i funkcjonalna, ICF. Diagnoza nozologiczna wg klasyfikacji ICD, DSM.- Diagnozowanie relacji społecznych w grupach integracyjnych – charakterystyka metod, sposoby ich używania i interpretacja wyników.- Potrzeby edukacyjne i uwarunkowania kształcenia uczniów z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z migracją jednego lub obojga rodziców; z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi, wyznaniowymi; uczniów uzdolnionych.- Diagnoza funkcjonalna ucznia z: niepełnosprawnością intelektualną, zaburzeniem wzroku, zaburzeniami słuchu, zaburzeniami ruchu, chorobą przewlekłą, w tym psychiczną; niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, z zaburzeniami zachowania i emocji, całościowym zaburzeniem rozwoju; ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, zaburzeniami komunikacji i sprawności językowych.- Wybrane narzędzia diagnozy potrzeb edukacyjnych – ich znajomość, ocena przydatności i umiejętność zastosowania.- Rozpoznawanie potencjału ucznia na podstawie diagnozy funkcjonalnej.- Określenie możliwości i ograniczeń w realizacji zadań wynikających z roli ucznia.	

UK.5. Metody nauczania dzieci i uczniów z różnymi specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

<i>Metodyka kształcenia w grupach zróżnicowanych</i>	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
UK.5.W1.	Słuchacz zna i rozumie istotę i zalety nauczania otwartego w edukacji włączającej; specyfikę pracy w grupie zróżnicowanej, zasady projektowania przestrzeni klasy szkolnej; style poznawcze i strategie uczenia się oraz style nauczania w kontekście grupy heterogenicznej.
UK.5.W2.	Słuchacz zna i rozumie metodykę wdrażania nauczania otwartego.
UK.5.W3.	Słuchacz zna i rozumie pojęcie i zasady uniwersalnego projektowania zajęć.
UK.5.W4.	Słuchacz zna i rozumie metody nauczania (konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania i ich adaptacja do zróżnicowanych potrzeb uczniów, metody aktywizujące, metoda projektów, praca badawcza ucznia), alternatywne sposoby uczenia się i elastycznego nauczania.
UK.5.W5.	Słuchacz zna i rozumie formy organizacyjne pracy na lekcji (praca zbiorowa, grupowa, indywidualna, tutoring uczniowski w klasach włączających); modele nauczania w małych grupach w klasach włączających.
UK.5.W6.	Słuchacz zna i rozumie modele współpracy nauczycieli i specjalistów oraz ich konsekwencje dla organizacji zajęć edukacyjnych.
Umiejętności	
UK.5.U1.	Słuchacz potrafi scharakteryzować zajęcia dla zróżnicowanych grup uczniów.
UK.5.U2.	Słuchacz potrafi motywować ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; rozwijać jego ciekawość, aktywność i samodzielność, wspierać motywację do uczenia się.
Kompetencje społeczne	
UK.5.K1.	Słuchacz jest gotów do podjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje w edukacji włączającej.
TREŚCI PROGRAMOWE	
<ul style="list-style-type: none"> - Specyfika pracy w grupie zróżnicowanej (niepełnosprawność intelektualna, spektrum autyzmu, niedostosowanie społeczne i zachowania ryzykowne, wady wzroku, wady słuchu, specyficzne trudności w uczeniu się, zaburzenia zachowania i emocji, zaburzenia w komunikacji i sprawności językowej, niepełnosprawność ruchowa, zaburzenia sprzężone, choroba przewlekła, trudności adaptacyjne, szczególne uzdolnienia). - Metodyka pracy z uczniami w grupach zróżnicowanych. - Podmiotowość i pełnomocność ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. - Style poznawcze i strategie uczenia się, a style nauczania w kontekście grupy heterogenicznej. - Istota i zalety nauczania otwartego w edukacji włączającej. - Założenia teoretyczne metodyki wdrażania nauczania otwartego. - Uniwersalne projektowanie zajęć. Pojęcie i zasady uniwersalnego projektowania zajęć. - Motywowanie ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i bazowanie na jego zainteresowaniach. - Metody nauczania. Metody aktywizujące. Metoda projektów. 	

- Praca badawcza ucznia.
- Różne formy organizacyjne pracy na lekcji. Praca zbiorowa, grupowa, indywidualna.
- Tutoring uczniowski w klasach włączających – istota, efektywność i modele tutoringu uczniowskiego.

Indywidualizacja w pracy z uczniem - dostosowywanie wymagań edukacyjnych	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
UK.5.W7.	Słuchacz zna i rozumie rolę nowych technologii w dostosowaniu nauczania do potrzeb uczniów.
UK.5.W8.	Słuchacz ma wiedzę z zakresu funkcjonowania ucznia, w tym ucznia o specyficznych potrzebach edukacyjnych oraz uczniów szczególnie uzdolnionych w szkole i zespole klasowym.
UK.5.W9.	Słuchacz ma wiedzę z zakresu projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej z uczniami z trudnościami w uczeniu się.
UK.5.W.10.	Słuchacz zna i rozumie diagnozę wstępną uczniów z trudnościami w uczeniu się; sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; potrzebę i metody strukturyzacji wiedzy; konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności.
Umiejętności	
UK.5.U3.	Słuchacz potrafi opracować sposoby dostosowywania procesu kształcenia do potrzeb uczniów z trudnościami w uczeniu się.
Kompetencje społeczne	
UK.5.K2.	Słuchacz jest świadomy zasad etycznych w diagnozie i planowaniu organizacji procesu wspierania uczniów z trudnościami w uczeniu się.
TREŚCI PROGRAMOWE	
<ul style="list-style-type: none"> - Omówienie sposobów rozpoznawania potrzeb edukacyjnych uczniów i ich uwarunkowań, w tym zróżnicowanych potrzeb uczniów z niepełnosprawnością, czy szczególnie uzdolnionych - Zapoznanie z zakresem diagnozy funkcjonalnej niezbędnej w dostosowywaniu procesu kształcenia i wymagań edukacyjnych do możliwości i potrzeb ucznia. - Charakterystyka pracy z uczniami z trudnościami w uczeniu się w tym z uczniami ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się. - Rola nowych technologii. - Metody i techniki określania indywidualnego potencjału ucznia i wspomaganie w projektowaniu własnej ścieżki edukacyjno-zawodowej. - Analiza możliwości i sposoby dostosowywania procesu kształcenia do potrzeb uczniów. 	

UK.6. Programy edukacyjne w integracyjnym i włączającym środowisku edukacyjnym

<i>Programy rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami</i>	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
UK.6.W1.	Słuchacz zna i rozumie założenia i zasady konstruowania programów kształtujących kompetencje społeczno-emocjonalnych dla uczniów z niepełnosprawnościami; zasady i metody ewaluacji programów.
Umiejętności	
UK.6.U1.	Słuchacz potrafi scharakteryzować programy kształtujące kompetencje społeczno-emocjonalne dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami i stosować te programy w grupach przedszkolnych i klasach włączających; ocenić efektywność programów rozwijających kompetencje społeczno-emocjonalne dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami.
Kompetencje społeczne	
UK.6.K1.	Słuchacz jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje związane z organizacją procesu edukacyjno-terapeutycznego w szkole i klasie szkolnej.
UK.6.K2.	Słuchacz jest gotów do postępowania zgodnego z zasadami etyki zawodowej w procesie rozpoznawania specjalnych potrzeb edukacyjnych i określania wskazań terapeutycznych.
TREŚCI PROGRAMOWE	
<ul style="list-style-type: none"> - Strategie wykorzystywane podczas pracy z grupą (tworzenie poleceń, komunikacja, system motywacyjny). Pomoce dydaktyczne wykorzystywane podczas treningów. - Zabawa grupowa jako interwencja psychopedagogiczna – rodzaje i sposoby wykorzystania. - Aktywności stosowane podczas zajęć grupowych (scenki dramatyczne i sytuacyjne, rozmowy, gry dydaktyczne, prace zespołowe, inscenizacje, filmy modelowe). - Wybrane programy wykorzystywanych podczas zajęć kształtujących umiejętności społeczne. - Metody wspomagające trening umiejętności społecznych (sposoby adaptacji do zajęć) np. biblioterapia, dogoterapia, socjoterapia, relaksacja. 	

<i>Konstruowanie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych</i>	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
UK.6.W2.	Słuchacz zna i rozumie założenia i zasady konstruowania indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych; zasady i metody ewaluacji programów.
Umiejętności	
UK.6.U2.	Słuchacz potrafi określić obszary i wskazania terapeutyczne dla ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Kompetencje społeczne	
UK.6.K3.	Słuchacz jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za projektowanie i organizację procesu edukacyjno-terapeutycznego ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
TREŚCI PROGRAMOWE	
<ul style="list-style-type: none"> – Podstawy prawne konstruowania indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych (IPET). – IPET jako forma realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego i wskazań wynikających z wielospecjalistycznych ocen poziomu funkcjonowania ucznia. – Zakres i sposób dostosowania programu wychowania przedszkolnego lub wymagań edukacyjnych do potrzeb wychowanka. – Zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów o charakterze rewalidacyjnym, socjoterapeutycznym lub resocjalizacyjnym a zajęcia rewalidacyjne, socjoterapeutyczne, resocjalizacyjne. – Formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej możliwe do wskazania w IPET i zasady ich określania – Działania wspierające rodziców ucznia oraz współpraca z innymi podmiotami w zakresie realizacji IPET i zadań placówki – Monitorowanie i ewaluacja indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych. – Teoretyczne podstawy konstruowania indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych. 	

<i>Konstruowanie programów wychowawczych i profilaktycznych</i>	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
UK.6.W3.	Słuchacz zna i rozumie przesłanki teoretyczne programów profilaktycznych uzależnień.
UK.6.W4.	Słuchacz zna i rozumie metodykę wykorzystywania konstruowanych programów wychowawczych, ich założenia teoretyczne oraz klasyfikacje programów kształtowania postaw wobec uczniów z niepełnosprawnością i relacji w grupach integracyjnych.
UK.6.W5.	Słuchacz zna i rozumie problematykę uzależnienia i zagrożenia uzależnieniem.
Umiejętności	
UK.6.U3.	Słuchacz potrafi określić cele podejmowanych działań wychowawczych w szkole i klasie, konstruować programy wychowawcze oraz dokonać ich ewaluacji.
UK.6.U4.	Słuchacz potrafi rozpoznać przyczyny agresji i przemocy w szkole oraz podejmować działania profilaktyczne.
UK.6.U5.	Słuchacz potrafi scharakteryzować programy kształtowania postaw wobec uczniów z niepełnosprawnościami i relacji rówieśniczych w grupach integracyjnych.
Kompetencje społeczne	
UK.6.K4.	Słuchacz jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje związane z organizacją procesu wychowawczo-profilaktycznego w szkole i klasie szkolnej.
TREŚCI PROGRAMOWE	

- Profilaktyka w szkole i klasie szkolnej
- Program wychowawczo - profilaktyczny szkoły – założenia, konstrukcja.
- Diagnoza potrzeb, oczekiwań i zasobów podmiotów życia szkolnego.
- Rola nauczyciela w procesie diagnozowania - diagnoza nauczycielska w kontekście działań profilaktycznych wykluczenia społecznego.
- Cele, treści i działania w programach wychowawczych i profilaktycznych, uzależnień, agresji i przemocy.
- Dostosowanie programów do konkretnego środowiska szkolnego.
- Konstruowanie programów wychowawczo – profilaktycznych nastawionych na problem.
- Programy kształtowania postaw wobec uczniów z niepełnosprawnością i relacji rówieśniczych w grupach integracyjnych. Założenia teoretyczne programów, klasyfikacje programów kształtowania postaw wobec uczniów z niepełnosprawnością i relacji w grupach integracyjnych.

UK.7. Praktyki

<i>Praktyka asystencka</i>	
Symbol efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ
Wiedza	
UK.7.W1.	Słuchacz zna i rozumie specyfikę przedszkola, szkoły lub placówki oświatowej, w której jest realizowana praktyka, w szczególności działania edukacyjne, terapeutyczne i opiekuńczo-wychowawcze, organizację pracy, zakresy zadań pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz rodzaj prowadzonej dokumentacji.
UK.7.W2.	Słuchacz zna i rozumie specyfikę edukacji włączającej dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
UK.7.W3.	Słuchacz zna i rozumie zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią.
Umiejętności	
UK.7.U1.	Słuchacz potrafi zaobserwować funkcjonowanie ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i nauczyciela w szkole.
UK.7.U2.	Słuchacz potrafi dokonać analizy i interpretacji zaobserwowanych albo doświadczonych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych.
Kompetencje społeczne	
UK.7.K1.	Słuchacz jest gotów do skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych oraz z innymi nauczycielami, w celu poszerzania swojej wiedzy.
TREŚCI PROGRAMOWE	
<p>Celem praktyki realizowanej stacjonarnie w Polsce jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie się ze specyfiką warsztatu pracy nauczyciela-/pedagoga specjalnego pracującego w placówce, w której student realizuje praktyki, - poznanie zasad organizacyjnych placówki, - obserwacja dzieci podczas różnych aktywności, - obserwacja oraz asystentura podczas zajęć edukacyjnych i terapeutycznych, - poznanie różnych form i metod pracy, - konfrontowanie nabywanej wiedzy psychologiczno-pedagogicznej z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym oraz kształtowanie postaw i cech osobowych niezbędnych w pracy pedagoga specjalnego. 	